

upoznati sa namjerama francuskih speleologa ili su to znali, ali nisu smatrali važnim da o tome obavijesti ostale speleologe ili Speleološki savez Jugoslavije. Radi se o tome, da stranci podatke, do kojih su došli prilikom istraživanja, odnose iz naše zemlje i da ih objavljuju u svom časopisu, ali tako oskudno s tako primitivnim nacrtom, da se mi nikako ne možemo s time pomiriti. Kako se može zaključiti iz objavljenog članka, glavno je da su se francuski speleolozi dobro proveli, to jest, da su vidjeli lijepe objekte i da su postigli uspjehe »istraživši« nove objekte. Mislim da tu o nekom istraživanju ne može biti govora jer prema objavljenim podacima u časopisu zaključujem, da tim speleolozima nije stalo do istraživanja u naučnom smislu, već naprosto do užitka da prvi razgledaju neki objekt poput turista koji prvi puta dolaze u neki grad. Budući je svaki speleološki objekt u neku ruku i dio nacionalnog blaga, a može biti i vojno-strateški objekt, mi speleolozi moramo naslojati da se slične pojave izbjegnju. Zato u ime redakcije »Speleologa« molim sve speleologe Jugoslavene, ako saznaju za neke slične akcije stranih speleologa da o tome obavijeste svoje najviše forume radi njihove suglasnosti ili da uz pomoć narodne vlasti spriječe ovakve neželjene akcije.

R E C E N Z I J E

Demateis, G., 1959, Speleologia esplorativa e tecnica. Societa speleologica Italiana, Rassegna speleologica Italiana, Como.

Malo se piše o speleologiji. Le kratke vesti v časopisju in radiju ne razjasne popolnoma nalog in koncepta speleologije. Velike skrivnosti obkrožajo jame in jamarje, ki potrde, da so se pričeli ukvarjati s speleologijo zaradi avantur, ker jim je prijalo hoditi tja, kjer ni bil še nihče in zaradi čara odkrivanja nečesa novega.

Mnogi so se pričeli ukvarjati z speleogijo po alpinistični poti, vendar speleologije in alpinizma ne gre istovetiti. Lastnosti alpinizma so šport, želja po novih občutjih, avanture. Te stvari pa niso edini faktorji speleologije. Speleolog, ki je prilezel do dna jame skuša še meriti, risati, opisovati in študirati različne probleme jame, ki jo raziskuje in skuša vedno najti nekaj novega. Stavek, da je Speleologija veda in znanost o jamah in krasu, povdara osnovno razliko od alpinizma.

Tako nekako pričinja knjigo avtor, ki je za Zvezo italijanskih skavtov napisal zanimiv in koristan priročnik o speleologiji.

Za tem uvodom skuša avtor razdeliti jamarje v speleologe-specijaliste, in znanstvenike in speleologe, ki se ukvarjajo zgolj s tehničnimi stvarmi, merilce i. sl.

V naslednjih poglavjih avtor opisuje posamezne vede, ki raziskujejo tudi na krasu, n. pr. speleomorfologija, speleogeneza, speleohidrologija, speleobiologija, speleopaleontologija i. td.

Ob zelo ilustrativnih skicah razlaga kraški ciklus in delovanje vode, topljenje apnenca in korozijo, erozijo in klasificira jame in kras v cono absorbiranja in požiranja vode, cono odtoka in cono ponovnega pojavljanja vode.

V nadaljnem podaja napotek kako pristupiti k raziskovanju jam, kako in kakšne podatke moramo zbrati pred ekskurzijo in kako raziskujemo posamezna kraška področja, kakšna opazovanja so potrebna v jamah, kaj v njih delamo in s kakšnimi metodami. Ob tem podaja tudi nekaj podatkov o barvanju s fluoresceinom. Po Trombeju omenja, da 1 kg uranina obarva 40.000 m³ vode. Po naših izkustvih lako z uraninom tovarne Pliva opazimo s fluoroskopom še razredčenost vsaj 10⁻⁹, to je okrog 1.000.000 m³ vode.

V priročniku daje avtor v nadaljnem napotke za opremo in nasvete za raziskovanje. Omenja kakšne težave in zapreke terenskega ali pa tudi psihičnega karakterja lahko sreča jamar in kako se jih izogne ali kako jih premosti.

Med temi nasveti je za naš uporabna tudi Trombejeva tabela sondiranja globine jam. Pri tem merimo čas, ko kamen spustimo pri ustju, dokler prvič ne udari na dno.

Izmjereni čas padca	globina	čas	globina
1 sek	4 m	5 sek	85 m
2 sek	18 m	6 sek	113 m
3 sek	40 m	7 sek	142 m
3 sek	60 m	8 sek	170 m

Posebno poglavje obravnava merjenje in risanje skic in načrtov jam, katastrski list jame in zbiranje dokumentacije in razna opazovanja vlažnosti, zračnih tokov, vode, ledu, geoloških razmer in morfoloških značilnosti jame. Svetuje kako naj opisujemo sedimente, kako naj zbiramo favno in floro in kako naj v jamah fotografiramo. Na kraju je še kratak izbor literature. Knjiga je zelo koristna za jamarja, čeprav je že izkušen. kajti marsikdaj v jami pozabimo pogledati še to in ono, mlažim članom pa je uporaben priručnik. D. N.

YORKSHIRE RAMBLER'S CLUB JOURNAL

Kao zamjenu za naš časopis »Speleolog« dobili smo u prosincu 1960. iz Engleske časopis »Yorkshire Rambler's Club Journal« (časopis jorkširskog planinarskog kluba), svezak IX. god. 1960. br. 30. Časopis izdaje Yorkshire Rambler's Club, 42 York Place, Leeds 1.

Časopis ima 116 stranica i 11 ilustracija, od toga 3 fotografije na finom papiru dok su ostalo crteži. Članke su pisali pojedini članovi kluba, pa tako ima čisto planinarskih članaka kao i članaka iz područja speleologije, te klubskih vijesti.

Časopis ima četiri članka iz područja speleologije u kojima se opisuju istraživanja pećina Clapham i Lost John's Cave u Engleskoj pomoću gumenih čamaca i ronilačke opreme; učestvovanje u francuskoj ekspediciji 1957. u Monte Mar-

guaries u Maritimnim Alpama i samostalno istraživanje u Irskoj 1959. prilikom kojeg je istražen i najdublji ponor u Irskoj. V. B.

»SPELEOLOGIJA I POZNAVANJE KRŠA, Moskva 1959.

Izdavač: Geografska sekcija Moskovskog društva istraživača prirode.

Sadržaj knjige ispunjen je radovima i referatima podnešenim na Savjetovanju o speleologiji i poznavanju krša održanom 17. i 18. oktobra 1958. godine u Moskvi. Uvršteno je ukupno 20 radova, članaka i saopćenja raznog sadržaja, opsega i značaja.

Ističe se članak A. G. Čikaševa: »Krške pećine SSSR-a«, koji daje cjelokupnu sliku dosadašnjeg speleološkog rada u SSSRu. Članak sadrži popis literature od 233 djela ruskih autora speleologije i geologije krša.

Interesantan je članak G. A. Maksimoviča: »Podzemna krška jezera«, koji obrađuje hidrološke uslove nastanka pećina. Sistematizirani su stadiji razvitka podzemnih prostora s posebnim osvrtom na stvaranje vodenih bazena. Navedeni su brojni takvi primjeri speleoloških objekata iz cijelog svijeta.

Ostali članci predstavljaju uglavnom obradu pojedinih ili skupina speleoloških objekata.

Knjiga ima 200 stranica i sadrži nekoliko fotografija i desetak skica tlocrta i profila pećina. I. P.

IZ NAŠE KNJIŽNICE

Budući je nastavljeno redovito izlaženje časopisa »Speleolog« broj zamijenjenih časopisa se povećao. Članovi se koriste knjižnicom, prevode se članci sa stranih jezika i o njima se na sastancima raspravlja. Na osnovu proučene literature pišu se recenzije za naš časopis.

Publikacije koje smo primili u zamjenu od 1. IV 1961. do 20. VI 1961.:

- »LeP TIT Minou«, br. 39
- »Speleologie« Club Martel, br. 27—28
- »Annales Speleologie« 1961.
- »Die Erde«, 1960
- »Matealy Starozyte«, 1961
- »Bolletino della Societa Geografica Italiana«, 1960

»Yorkshire' Ramblers«, Club Journal, 1960

»Rassegna Speleologica Italiana«, 1960

»Speleos«, br. 31, 1960

»Grotte Gouffre«, 1961

»NSS News«, 1961

»Proteus«, br. 7, 8, 1961

»Bulletin du Comite National de Speleologie«, 1961

»Materialy Archeologizne«, 1959

»La Cueva del Guacharo«, br. 96,

1960

»La Migranto«, 1958

»Spelunca«, br. 1, 1961

P. T.